

strækker sig over en meget lang daglig Arbejdstid, øvede en skadelig Virkning paa Børnenes Gerning i Skolen. Det ærede Medlem fra Gudme har altsaa en anden Mening, men jeg tror, at han som Lærer staar ret ene med sin Opfattelse.

For alle disse 30,000 smaa Lønarbejdere bør der, som sagt, utvivlsomt lovgives og ligesaa for de ca. 45,000, som ere mellem 14 og 18 Aar. Hvad jeg har nævnt fra Statens officielle Statistik, synes at understrege Nødvendigheden af, at der skrides til en virkelig effektiv Lovgivning paa dette Omraade. Disse Børn lide utvivlsomt i Opvæksten og faa ikke den Adgang til Udvikling, der staar aaben for dem, som ikke ere tvungne til at arbejde. Men Resultatet af denne Betragtning maa ogsaa være, at naar vi saa komme til dem, som ere over 18 Aar, gælder det, som jeg før antydede, at uden Lovgivning vilde disse unge Mennesker være underkastede al Slags Vilkaarlighed netop paa Grund af den forholdsvis slette Barndom, som mange af dem have haft. Af Tjenestefolkene ere 80—90,000 i Alderen mellem 18 og 25 Aar, og mange af dem have arbejdet alle Barneaarene og ikke faaet tilstrækkelig Tid til at nyde Barndommens Glæder eller haft Adgang til at udvikle Aand og Evner paa samme Maade som de, der have været fritagne for Arbejde. De ere derfor ikke saa udviklede eller rustede i aandelig Henseende som de, der først efter 18 Aars Alderen træde ud paa Arbejdsmarkedet. Navnlig gælder dette det store Antal Tjenestefolk ved Landbruget. Efter den Statistik, der ledsager Kommissionsbetænkningen, ere ca. 139,000 Tjenestekarle og Tjenestepiger beskæftigede ved Landbruget. Deres Skoleundervisning har været ringere end den, Børn i Byerne som oftest have faaet, og deres Arbejdstid har, det viser Statistikken, været den længste, som Børn overhovedet have været udsatte for at maatte taale. Forholdene i Hjemmene have for disse Børn oftest været fattige. Disse Mennesker staa derfor formentlig i høj Grad slet rustede til Kampen for Tilværelsen, de ere ikke modne til at optage Arbejdet for deres egne Anliggender, straks naar de træde ind i Arbejdsforholdet. Deres Stilling som Arbejdere, naar de komme ud og skulle være myndigt Tyende over 18 Aar, er ganske anderledes ugunstig end den Haandværkslærings, der i 18 Aars Alderen eller deromkring træder ud i Livet som Haandværkssvend eller som Industrierbejder paa en Fabrik. Disses Udvikling er foregaaet under ganske andre Vilkaar; selv om det har været under Fattigdom og

trange Kaar, har deres Udvikling alligevel i mange Henseender været en saadan, at de ere adskilligt forud for de Tjenestebørn, som i 18 Aars Alderen træde ud i Livet som myndige Tyender. Derfor vil disse 18 Aars Tjenestepigers eller Tjenestekarles Stilling lade adskilligt tilbage at ønske i Retning af Lighed, naar de skulle staa overfor Herremanden eller Gaardejeren og tale om deres Arbejdsforhold, om deres Boligers Beskaffenhed. Det hedder nok, at vi have Lighed for Loven; den højtærede Justitsminister har flere Gange i den senere Tid talt over dette Tema. Men under Kapitalismen er det alligevel kun en Talemaade, fordi den, der har den økonomiske Overmagt, dog, naar det kommer til Stykket, har alle Fordelene paa sin Side. Det gælder i Forholdet mellem Husbond og Tyende, som det gælder i saa mange andre af Livets Forhold, at den, der har den økonomiske Overmagt, har i alt Fald adskilligt lettere ved at faa Retten paa sin Side end den, der fra Naturens Haand er udstyret mindre gunstigt. Der er i det hele saa megen Ulighed i det kapitalistiske Samfund, at det vil være i høj Grad faretruende for den svageste Part at blive berøvet lovmæssig Beskyttelse, og jeg har derfor det Indtryk, at Ønsket om hel Fritagelse for Lovordning af dette Forhold, Forholdet mellem Husbond og Tyende, under de nuværende Forhold særlig maa anses for at være de mest fremsynede Husbonders Ønske. Og jeg agter ikke fortrinsvis at være med til at lovgive for Husbondens Skyld, jeg ønsker, at Loven skal være bedst mulig for Arbejderne, fordi de trænge til den mest mulige Beskyttelse. Jeg ønsker, at Loven skal være den bedst mulige for Arbejderne, fordi de fra den tidligste Barndom have været tilsidesatte, fordi de trænge til al den offentlige Omsorg, som vi ere i Stand til at tilvejebringe, i Modsætning til dem, der økonomisk og politisk og snart sagt i alle andre Henseender have Retten og Fordelene paa deres Side. Jeg synes, vi skyldte de mest fortrykte i Samfundet det mest mulige Hensyn, og de mest fortrykte ere ikke Husbonderne, det er utvivlsomt Tjenestebørnene, Tjenestepigerne og Tjenestekarlene. Udover de Enkeltheder, jeg hist og her har berørt, er der kun et Par Ting, jeg endnu vil nævne. Jeg synes, det er i høj Grad rigtigt og heldigt, at Lovforslaget indeholder Bestemmelser om, at der ikke maa bydes Tjenestebørnene Soveplads sammen med det voksne Tyende. Jeg tror, det ærede Medlem fra Gudme (Ravn) og andre have den Opfattelse, at der i Grunden ikke var